

Uudenmaan virkistysalueyhdistys ry
Föreningen Nylands friluftsområden rf

TOIMINTASUUNNITELMA 2018

Hyväksytty valtuuskunnassa 30.10.2017

TOIMINNAN TAVOITE

Yhdistyksen toiminnan päätavoitteena on tarjota jäsenkuntien asukkaille mahdollisuuksia luonnossa virkistäytymiseen, ulkoiluun ja luontoliikuntaan. Tämän tavoitteen toteuttamiseksi yhdistyksellä on hallinnassaan monenlaisia alueita eri puolella toiminta-alueita, ja yhdistys huolehtii näiden käytön edellyttämien palveluiden toteuttamisesta ja hoidosta.

TOIMINTASUUNNITELMA STRATEGIAN OSA-ALUEITTAIN

Hallinto ja henkilöstö

Yhdistyksen uudet luottamushenkilöistä koostuvat toimielimet valtuuskunta ja hallitus aloittivat toimikautensa syksyllä 2017. Uuden valtuuskunnan myötä yhdistyksen strategia päivitetään. Tavoiteaikataulu tälle on kevät 2018. Strategiatyöhön osallistetaan hallitus, valtuuskunta ja tukijäsenet.

Yhdistyksen henkilöstöön kuuluvat toiminnanjohtaja ja suunnittelupäällikkö (toimiston kustannuspaikka) sekä maastomestari (virkistysalueiden kustannuspaikka). Lisäksi Kopparnäs-Störsvikin kehittämishankkeessa ja käynnistyvässä Pirttisaaren kehittämishankkeessa työskentelee projektipäällikkö (toimiston kustannuspaikka). Sekä toimistoon että virkistysalueiden hoito- ja ylläpitotehtäviin palkataan tarvittaessa tilapäistä henkilökuntaa. Virkistysalueiden hoito ja ylläpito hoidetaan pääasiassa ostopalveluina paikallisilta yrittäjiltä.

Toimisto laatii hallituksen kanssa kevääseen 2018 mennessä hallituksen ja valtuuskunnan käyttöön asiakirjan, jossa on kuvattu yhdistyksen sääntöjen mukaisiin tehtäviin liittyvät toimintatavat ja käytännöt sopimuskäytäntöineen sekä mm. hoito- ja käyttösuunnitelmatilanne ja hanketoiminnan tilanne.

- *Yhdistyksen strategia päivitetään.*

Viestintä

Yhdistyksen viestinnän uudistus on aloitettu 2017 yhteistyössä markkinointiviestinnän ammattilaisten kanssa. Yhdistykselle valmistuu loppuvuodesta 2017 asiakasymmärryksen perustuva kokonaisvaltainen viestinnän toimenpidesuunnitelma, joka yhdessä päivitettävän strategian viestintäosion kanssa ohjaa selkeästi viestinnän käytäntöjä ja sisältöjä. Uudistuksessa viestinnän toimintatapoja ja sisältöjä kehitetään ja ajantasaistetaan sekä asiakas- että sidosryhmäviestinnän näkökulmista. Tuloksena syntyy monikanavaista ja kohderyhmiä kiinnostavaa dynaamista ja ajankohtaista viestintää, jonka toteutus läpäisee yhdistyksen päivittäisen toiminnan. Osana viestintäsuunnitelmaa määritellään myös viestinnän onnistumisen arvioimisessa käytettävät tavoitteet ja mittarit.

Yhdistyksen hallinnassa olevien alueiden profilointityö on aloitettu 2017 ja työtä jatketaan edelleen 2018. Profiloinnissa alueille luodaan niiden vahvuuksista kumpuavat selkeät profiilit ja kohderyhmäkohtaiset pääviestit, ja viestinnän sisältöjä tuotetaan näistä näkökulmista.

Viestinnän uudistus lanseerataan keväällä 2018, jolloin viestintää aletaan toteuttaa

toimenpidesuunnitelman mukaisesti ja mm. yhdistyksen uudet kotisivut julkaistaan. Alueita koskevan viestinnän sisällöt uusitaan viestinnän uudistamisen yhteydessä. Uudet sisällöt tuotetaan alueiden profiilien mukaisesti viestintäsuunnitelman linjauksia noudattaen, ja niissä tuodaan esille alueen ominaispiirteitä, soveltuvuutta erilaisille toimintoille ja eri käyttäjäryhmille (ml. mm. esteettömyys/helppokulkuisuus).

- *Viestintä uudistus lanseerataan.*
- *Alueita koskevan viestinnän sisällöt uudistetaan.*
- *Viestinnässä saavutetaan määritellyillä mittareilla suunnitelman mukaiset tavoitteet.*
- *Kaikki alueet profiloidaan.*

Yhteistyö

Yhdistys tekee yhteistyötä alueiden kehittämiseen liittyen erilaisten harrastajaryhmittymien ja aktiviteetteihin liittyvien järjestöjen sekä soveltavan luontoliikunnan toimijoiden kanssa. Tätä yhteistyötä edelleen tiivistämällä sekä näitä asiantuntijatahoja ja myös tavallisia käyttäjiä osallistamalla alueilla voidaan tarjota erilaisille käyttäjäryhmille entistä parempia palveluita sekä alueiden käyttötapoja ja käyttäjäkuntaa voidaan monipuolistaa.

Yhdistyksellä on useita alueita, jotka rajoittuvat jonkin toisen tahon omistamaan virkistysalueeseen. Tällaisten alueiden käytön suunnittelu on erityisen perusteltua tehdä tiiviissä yhteistyössä. Tällä hetkellä yhteistyötä em. käytön suunnittelussa tehdään Metsähallituksen kanssa Störsvikissä ja Porkkalassa, sekä suunnittelu aloitetaan Pirttisaaressa.

Erityisesti seudullisesti tärkeät virkistyskäytön reitit sijoittuvat monesti usean kunnan alueelle. Tällaisten reittien hallinnointi ja ylläpito voi olla käytännössä haasteellista. Yhdistyksellä kuntien yhteisenä toimijana voisi olla luontevaa ottaa aktiivisempi rooli ylikunnallisten reittien ja alueiden hallinnoinnissa ja ylläpidossa.

Virkistysalueet toimivat myös luontomatkailun ja luonnon virkistyskäyttöön liittyvän yritystoiminnan toimintaympäristöinä. Erilaisille kaupallisesti tuotetuille palveluille on jatkuvasti enemmän kysyntää sekä kuntalaisten virkistyskäytön että matkailun viitekehyksissä. Tämä elinkeinotoiminta tuottaa myös positiivisia paikallistaloudellisia hyötyjä sijaintiseuduilleen. Kehityskulun ohjaamiseksi, tukemiseksi ja positiivisten vaikutusten edistämiseksi tarvitaan tiivistä vuorovaikutusta elinkeinotoimijoiden ja yhdistyksen välille, sekä tähän liittyvien strategisten linjausten ja toimintamallien luomista osana yhdistyksen strategian päivittämistä.

Yhdistys tekee Uudenmaan liiton ja Metsähallituksen kanssa yhteistyötä pääkaupunkiseudun Viherkehä -konseptin kehittämiseksi. Viherkehä -konseptin tarkoituksena on kehittää toiminnallista verkostomaista kokonaisuutta pääkaupunkiseutua ympäröivistä ulkoilu- ja viheralueista, kehittää näiden alueiden toimijoiden välistä yhteistyötä, roolitusta ja alueiden profiloitumista, sekä toimia alustana näitä alueita koskeville kehittämistoimille. Yhteistyö tullaan organisoimaan ja suunnittelemaan osapuolten kesken vuonna 2018.

- *Tiivistetään yhteistyötä harrastajien, järjestöjen sekä soveltavan luontoliikunnan toimijoiden kanssa ja lisätään osallistamista alueiden kehittämissuunnittelun yhteydessä.*
- *Virkistyskäytön yhteissuunnitelmat Störsvikin ja Porkkalan alueille valmistuvat, prosessi aloitetaan Pirttisaaren osalta.*

- *Selvitetään yhdistyksen rooli ja toimintamahdollisuudet usean kunnan alueelle sijoittuvien reittien hallinnoinnissa ja ylläpidossa.*
- *Kartoitetaan tarvetta yhteistyön lisäämiselle alueiden hoidossa.*
- *Kehitetään yhteistyötä elinkeinotoimijoiden kanssa sekä laaditaan tähän liittyvät strategiset linjaukset ja toimintamallit osana yhdistyksen strategian päivittämistä.*
- *Edistetään Viherkehä -konseptin kehittämistä ja yhteistyötä.*

Alueiden käyttö ja hoito

Virkistysalueiden käytön suunnittelun, käytön ohjauksen ja luonnonhoidon tavoitteena on kehittää vetovoimaisia eri käyttäjäryhmille soveltuvia ulkoilu- ja luontoliikuntakohteita sekä sovittaa yhteen virkistyskäytön toiminnot luonto- ja maisema-arvoista huolehtien.

Lähivuosina kaikille yhdistyksen alueille laaditaan aluekohtaiset hoito- ja käyttösuunnitelmat. Osalla alueita jo olemassa olevat suunnitelmat päivitetään. Hoito- ja käyttösuunnitelma on ohjaava asiakirja, jossa määritellään mm. alueen hoitoon ja käyttöön liittyvät tavoitteet, periaatteet ja linjaukset, käyttömuodot, palveluvarustus, reitit ja opastusviestintä. Tavoitteena on, että vuoden 2018 lopussa hoito- ja käyttösuunnitelmat on tehty ja/tai päivitetty 30 %:lla alueista.

Osana hoito- ja käyttösuunnitelman laatimista ja/tai päivittämistä tehdään alueiden kehittämissuunnittelu, jonka tavoitteena on tarjota entistä paremmin soveltuvia kohteita ja reittejä erilaisten ulkoilu- ja luontoliikuntamuotojen harrastajille, ottaa alueilla huomioon eri käyttäjäryhmien tarpeita sekä huolehtia alueiden kestävästä käytöstä. Esimerkiksi jatkuvasti suosiotaan kasvattavan maastopyöräilyn edellytysten kehittämiseen kestävällä tavalla panostetaan yhdistyksen strategian mukaisesti siellä missä se on mahdollista. Soveltavan luontoliikunnan edellytyksiä, esteettömyyttä ja helppokulkuisuutta edistetään alueiden sallimien mahdollisuuksien rajoissa. Tavoitteena on, että vuoden 2018 lopussa esteettömiä ja/tai helppokulkuisia soveltavaa luontoliikuntaa palvelevia reittejä ja palveluita on 15%:lla yhdistyksen alueista.

Yhdistyksen alueiden luonnonhoidon tilanteen ja tarpeiden systemaattinen kartoitus aloitettiin 2017 ja työ viedään päätökseen 2018. Alueiden luonnonhoidon suunnitelmia päivitetään 2018 kartoituksen edellyttämässä laajuudessa ja viedään osaksi hoito- ja käyttösuunnitelmia niiden laatimistahdin mukaisesti. Tavoitteena on, että 2018 lopussa 50%:lla alueista luonnonhoitosuunnitelmat on laadittu/päivitetty. Luonnonhoidon toimenpiteitä suoritetaan alueilla kartoituksen ja muun alueiden kehittämisen perusteella muodostetussa priorisointijärjestyksessä, luonnonolosuhteiden ja toimintojen yhdistämisen mahdollistamissa puitteissa. Tavoitteena vuodelle 2018 on tehdä luonnonhoitoa mm. Antiaisenkannaksella, Korpuddenilla sekä Itä-Uudenmaan saarikohteissa. Myös luonnon- ja maisemanhoidon toteuttamista yhteistyössä Suomen Luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirin kanssa jatketaan. Lisäksi selvitetään mahdollisuuksia lisätä yhteistyötä luonnon- ja maisemanhoidossa erilaisten järjestö- ja vapaaehtoistoimijoiden kanssa.

Kopparnäs-Störsvikin alueella 2017 alkanut yleissuunnittelu viedään päätökseen 2018. Hankkeen tuloksena syntyy aluekokonaisuuden kehittämissuunnitelma. Palveluvarustuksen toteuttaminen hankkeistetaan ja palveluvarustuksen toteuttamiseen tehdään erillinen investointihanke.

Pirttisaaressa käynnistetään yleissuunnittelu erillisenä hankkeena. Hankkeessa alueelle laaditaan kehittämissuunnitelma tiiviissä yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa. Suunnittelun tavoitteena on edistää ja ohjata virkistysalueen kasvavaa käyttöä kestävällä

tavalla luonto- kulttuuri- ja maisema-arvoista huolehtien, parantaa virkistysalueen kävijätyytyväisyyttä ja vetovoimaisuutta sekä tukea lähiseudun paikallistaloutta edistämällä luonnon virkistyskäyttöön, luontomatkailuun ja niitä tukeviin palveluihin liittyvän elinkeinotoiminnan edellytyksiä alueella.

Alueiden ja palveluvarustuksen ylläpidossa suurin osa resursseista kohdistetaan eniten käytetyille alueille. Suosituimmat alueet ovat ylläpidon piirissä myös talvisaikaan. Maastorakenteiden uusi mallisto valmistuu loppuvuodesta 2017. Uudessa mallistossa on pyritty esteettisesti ja toiminnallisesti korkeatasoiisiin ratkaisuihin elinkaarikustannukset huomioiden. Rakenteita uusitaan maastoon kohteiden normaalin palveluvarustuksen uusimistarpeen mukaisesti. Vuonna 2018 uusia rakenteita tehdään mm. Itä-Uudenmaan saaristo-kohteille, Emäsalon kohteille, Pikku Leikosaareen, Kopparnäs-Störvikiin, Stora Brändöhön, Byxholmeniin sekä Keravanjärvelle. Lisäksi 2018 toteutetaan laiturin uusiminen Stora Halsöhön sekä tehdään Palakoskelle uusia reittejä ja mm. laajennetaan parkkipaikkaa.

Yhdistys tuottaa inhimillisen hyvinvoinnin, kansanterveyden ja myös kansantalouden kannalta merkittäviä palveluita sekä mahdollistaa monenlaisten luontokokemusten saamisen alueillaan. Lisäksi yhdistyksen tuottamat palvelut voivat myös edesauttaa positiivisten paikallistaloudellisten vaikutusten syntyä. Kaikkien näiden hyötyjen todentaminen on yhdistyksen vaikuttavuuden kannalta tärkeää. Vaikuttavuuden todentamisessa on oleellista saada tietoa mm. kohteiden kävijämääristä, käyttömuodoista, kävijöiden kokemuksista sekä käyntien taloudellisista vaikutuksista. Vaikuttavuuden todentamiseen liittyvä kehitystyö on aloitettu 2017 laatimalla asiaan liittyvä suunnitelma. Vuonna 2018 edetään suunnitelman mukaisesti ja aloitetaan kävijäseurantajärjestelmän rakentaminen.

- *Hoito- ja käyttösuunnitelma laadittu / päivitetty 30%:lla alueista.*
- *Kehittämissuunnittelussa panostetaan eri ulkoilu- ja luontoliikunnan olosuhteiden edistämiseen kestäväällä tavalla.*
- *Soveltavaa luontoliikuntaa palvelevia esteettömiä / helppokulkuisia reittejä ja palveluita 15%:lla alueista.*
- *Luonnonhoidon tilanteen ja tarpeiden kartoitus valmistuu.*
- *Luonnonhoidon suunnitelma on laadittu / päivitetty 50%:lla alueista.*
- *Kopparnäs-Störsvik –alueiden kehittämissuunnittelu valmistuu ja palveluvarustuksen toteuttamisen investointihakemus jätetään.*
- *Pirttisaaren yleissuunnittelu käynnistyy.*
- *Laitureiden ja reittien parantamistyötä sekä uuden malliston mukaisia rakenteita toteutetaan useille kohteille.*
- *Kävijäseurantajärjestelmän rakentaminen aloitetaan.*

Alueiden hankinta

Yhdistys neuvottelee sopivan tilaisuuden ilmettyä virkistysalueiden hankinnasta. Aluehankinnassa otetaan huomioon mm. alueellinen tasapaino, saavutettavuus sekä eri käyttäjäryhmien tarpeet. Alueiden hankinnan vaihtoehtona voidaan myös hankkia käyttöoikeuksia soveltuville alueille. Uusien kuntien liittyessä yhdistyksen jäseneksi liittymismaksu pyritään käyttämään ensisijaisesti maanhankintaan tai käyttöoikeuksien hankintaan kyseisessä kunnassa tai lähiseudulla.